

Examensbeskrivning – Ämneslärarexamen med inriktning mot arbetet i gymnasieskolan

Beslutande	Forskning och utbildningsnämnden
Dokumentansvarig	Studieadministration
Träder i kraft	2024-07-01
Ersätter	U 2022/402

Benämning

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbetet i gymnasieskolan
Degree of Master of Arts in upper secondary education

Utbildningsnivå

Avancerad nivå.

Omfattning

300 eller när så krävs 330 högskolepoäng.

Examensfordringar

Nationella krav

enligt högskoleförordningen (1993:100) och förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare.

Omfattning

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan avläggs på avancerad nivå och uppnås efter att studenten har fullgjort kursfordringar om 300 eller, när så krävs, 330 högskolepoäng.

Grundläggande krav på utbildning till lärare är att den ska innefatta:

- 60 högskolepoäng utbildningsvetenskaplig kärna.
- 30 högskolepoäng verksamhetsförlagd utbildning.

För arbete i gymnasieskolan ska ämnesstudierna och de ämnesdidaktiska studierna omfatta totalt 225 högskolepoäng i två undervisningsämnen. Utbildningen ska dock omfatta ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier om totalt 255 högskolepoäng i två

undervisningsämnen om undervisningsämnet svenska, samhällskunskap eller musik ingår.

Utbildningen ska omfatta en fördjupning om 120 högskolepoäng i relevant ämne eller ämnesområde och en fördjupning om 90 högskolepoäng i ett annat relevant ämne eller ämnesområde. När svenska, samhällskunskap eller musik ingår krävs dock alltid 120 högskolepoäng inom de ämnesområden som är relevanta för dessa ämnen.

Av ämnesstudierna och de ämnesdidaktiska studierna ska 15 högskolepoäng utgöra ämnesrelaterad verksamhetsförlagd utbildning.

Självständigt arbete (examensarbete)

För ämneslärarexamen ska studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort minst ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 30 högskolepoäng eller minst två sådana arbeten om vardera minst 15 högskolepoäng i ett eller två av de ämnen som studeras inom utbildningen.

Övrigt

Av examensbeviset ska det framgå vilken inriktning studenten har fullgjort och vilket eller vilka undervisningsämnen som examen omfattar.

För ämneslärarexamen ska också de preciserade krav gälla som varje högskola själv bestämmer inom ramen för kraven i denna examensbeskrivning.

Lokala krav

Student som fullgjort kursfordringar enligt utbildningsplanen för något av ämneslärarprogrammen med inriktning mot gymnasiet eller uppfyller examenskraven enligt de nationella examensmålen för ämneslärarexamen med inriktning mot gymnasiet kan erhålla denna examen.

För att erhålla examensbevis där programnamn framgår krävs, förutom nedanstående nationella mål, att studenten även uppfyller kraven enligt examensbeskrivning med tillhörande utbildningsplan.

Mål

Nationella mål

För ämneslärarexamen ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som ämneslärare i den verksamhet som utbildningen avser. Studenten ska även visa kunskap och förmåga för annan undervisning för vilken examen enligt gällande föreskrifter kan ge behörighet.

Kunskap och förståelse

För ämneslärarexamen oavsett inriktning ska studenten

- visa sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser samt visa kännedom om vuxnas lärande,
- visa fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen,
- visa sådan kunskap om barns och ungdomars utveckling, lärande, behov och förutsättningar som krävs för den verksamhet som utbildningen avser,
- visa kunskap om och förståelse för sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
- visa kunskap om skolväsendets organisation, relevanta styrdokument, läroplansteori och olika pedagogisk-didaktiska perspektiv samt visa kännedom om skolväsendets historia, och
- visa fördjupad kunskap om bedömning och betygssättning.

För ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i årskurs 7-9 ska studenten dessutom

- visa sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl överblick över ämnesstudiernas huvudområde som fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.

För ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan ska studenten dessutom

- visa sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.

Färdighet och förmåga

För ämneslärarexamen ska studenten

- visa fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas,
- visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och

reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik,

- visa förmåga att ta till vara elevers kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser,
- visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra tillgodose elevers behov av specialpedagogiska insatser, inbegripet specialpedagogiska insatser för elever med neuropsykiatriska svårigheter,
- visa förmåga att observera, dokumentera och analysera elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och att informera och samarbeta med elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
- visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever,
- visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och relationer,
- visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten och att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna, och
- visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten utveckla färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För ämneslärarexamen ska studenten

- visa självkännedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta

vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling, och

- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och utveckla sin kompetens i det pedagogiska arbetet.

Lokala mål

Se respektive utbildningsplan

Kombinationer av undervisningsämnen för inriktning mot gymnasieskolan enligt Förordning (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare i lydelse enligt SFS 2024:164.

De undervisningsämnen som är ***fetmarkerade och kursiva*** är undervisningsämnen som Högskolan Väst har examensrätt i.

Grupper av undervisningsämnen

Undervisningsämnen för inriktning mot arbete i gymnasieskolan delas in i följande grupper:

1. ***engelska***, matematik, modersmål, ***svenska och svenska som andraspråk***,
2. grekiska, latin, moderna språk och teckenspråk,
3. filosofi, företagsekonomi, geografi, historia, juridik, psykologi, religionskunskap och ***samhällskunskap***,
4. biologi, fysik, kemi, naturkunskap och teknik,
5. idrott och hälsa, och
6. bild, dans, musik och teater.

Tillåtna kombinationer av undervisningsämnen

5 § För inriktning mot arbete i gymnasieskolan får undervisningsämnena kombineras enligt följande:

1. två undervisningsämnen ur någon av grupperna i 4 § 1-4,
2. ett undervisningsämne ur gruppen i 4 § 1 och ett annat undervisningsämne ur någon av grupperna i 4 § 2-4,
3. två olika språk inom undervisningsämne moderna språk,
4. undervisningsämnet idrott och hälsa och ett undervisningsämne ur någon av grupperna i 4 § 1-4,
5. ett undervisningsämne ur gruppen i 4 § 6 och ett undervisningsämne ur någon av grupperna i 4 § 1-4, eller
6. ett undervisningsämne ur gruppen i 4 § 6 och ytterligare 90 högskolepoäng inom det i ämnesgruppen i 4 § 6 valda undervisningsämnet.